

Return

Straks terug
naar Nederland;
regel 't nu!

Bij Bureau Buitenland merken we dat velen het lastig vinden om hun leven na een buitenlandse detentie op de rit te krijgen. Dit boekje is bedoeld om jou en je thuisfront voor te bereiden op je terugkeer naar Nederland.

De meeste hoofdstukken zijn gericht aan jou in detentie. We willen je laten nadenken over verschillende onderwerpen die belangrijk zijn voor je terugkeer naar Nederland, zodat je nu al een aantal keuzes kunt maken. Daarbij geven we je praktische tips die je helpen sneller je weg in Nederland te vinden. Aan het eind van elk hoofdstuk staan de belangrijkste punten in een checklist. Ook vind je een aantal oefeningen. Indien van toepassing kun je bepaalde oefeningen met je vrijwilliger van Bureau Buitenland maken en/of bespreken.

Bij het samenstellen van dit boek hebben we verschillende instanties in Nederland om informatie gevraagd. Ook lees je over de ervaringen van ex-gedetineerden en hun partners. Zij hebben deze weg al bewandeld en kunnen je inspireren en motiveren.

De informatie uit dit boekje is ook interessant voor het thuisfront. Het is goed om van elkaar te weten waar je mee bezig bent en waar je mogelijk hulp bij wilt. Zo kun je, indien van toepassing, al een aantal afspraken maken. In hoofdstuk 6 gaan we dieper in op onderwerpen waar het thuisfront mee te maken krijgt.

Het succes van jouw terugkeer naar Nederland valt of staat met een goede voorbereiding.

Start daarom in detentie al met de voorbereiding en maak gebruik van dit boekje.

Straks terug naar Nederland; regel 't nu!

H1	📍 Tweesprong, welke keuzes maak je?	8
H2	📍 Op de been blijven, hoe blijf je sterk in detentie?	16
H3	📍 Oost west thuis best, hoe regel je straks je huisvesting?	24
H4	📍 Werk en studie, welke mogelijkheden heb je?	34
H5	📍 Vrienden, vertrouwen of verbannen?	40
H6	📍 Familie en gezin, wat als je straks weer thuis komt?	48
H7	📍 Financiën, hoe zorg je voor een inkomen en hoe zit het met schulden?	58
H8	📍 Gezondheid, heeft de detentie je gezondheid beïnvloed?	68
H9	📍 Regel de juiste documenten, wat heb je nodig voor je terugkeer?	74
H10	📍 Strafoverdracht, je resterende gevangenisstraf in Nederland uitzitten?	80
H11	📍 Nazorg, terugkeren binnen een gemeente.	84
H12	📍 Een brief aan jezelf over 10 jaar!	90

Tweesprong

Welke keuzes maak je?

Bij Bureau Buitenland vinden we dat iedereen een nieuwe kans verdient. Wij willen je helpen bij het maken van de juiste keuzes. In dit hoofdstuk gaat het daarom over keuzes maken. Hoe doe je dat en welke factoren zijn daarop van invloed?

Iedereen die dit boekje *Return* ontvangt, zit deels in dezelfde situatie. Je bent veroordeeld, zit in een buitenlandse gevangenis en je moet je tijd uitzitten. Misschien was het plegen van een delict een bewuste keuze. Misschien ben je ongewild in een situatie verzeild geraakt. Aangezien het verleden een goede voorspeller is van de toekomst, is terugkijken op je keuzes een goede manier om het in de toekomst anders te doen.

WIKKEN & WEGEN

Het leven bestaat continu uit keuzes maken. Dit begint al als je jong bent; welke opleiding ga ik volgen, ga ik judoën of voetballen? Als je ouder wordt sta je voor andere keuzes. Wel of geen kinderen, doorgaan met deze relatie of niet? Ook in detentie kom je voor keuzes te staan. Ga je iets zeggen tegen die vervelende celgenoot of die bewaker die je niet goed

behandelt? Of is het misschien beter je mond te houden? Soms handel je zonder na te denken en reageer je vanuit je gevoel. Andere keren maak je bewuste keuzes. Een keuze kan goed voor je uitpakken, maar het kan allemaal ook anders lopen dan je gedacht of gehoopt had. Met alle gevolgen van dien. Toch kun je van dit soort keuzes leren en het een volgende keer anders aanpakken. Kortom, keuzes maken is aan de orde van de dag. Hoe oud je ook bent en in welke omstandigheid je je ook bevindt.

EEN NIEUWE START

Eenmaal uit de gevangenis kom je weer op een 'tweesprong' terecht. Maak ik een nieuwe start of kies ik voor het oude pad? De keuze is altijd aan jou. Het is goed om te kijken naar de keuzes die geleid hebben tot deze detentie.

Meneer Mbutu werd veroordeeld tot 10 jaar cel in een Cypriotische gevangenis. Hij kwam voor een moeilijke keuze te staan toen hij zijn broer wilde helpen.

"Mijn broer in Afrika had een oogziekte en werd bijna blind. Het was noodzakelijk dat hij snel een operatie onderging, zodat hij zijn zicht kon behouden. Deze operatie kostte € 7000,-. Dit bedrag had ik zelf niet. IK vroeg een vriend of hij het me wilde lenen. Hij wilde het me geven, op voorwaarde dat ik voor hem drugs zou smokkelen!

'ik had in mijn leven nog nooit iets strafbaars gedaan'

IK wist dat het fout was, maar ik moest de gok wagen voor mijn broer. Mijn keuze kwam me duur te staan. IK werd opgepakt met 350 gram cocaïne en zit nu 10 jaar straf uit! Mijn broer is inmiddels blind geworden."

Maak ik een nieuwe start of kies ik voor het oude pad?

LEVENSVERHAAL

Soms is het belangrijk om terug te kijken op je leven. Jouw levensgeschiedenis vertelt veel over jezelf, het leven wat je tot nu toe hebt geleid en de keuzes die je hebt gemaakt. Een mensenleven kent ups en downs. Zaken als ziekte, het verlies van een dierbare, een scheiding of een ontslag, detentie - en hoe je daarmee omgaat - maken je tot wie je bent. Je kunt in jouw levensverhaal ook vertellen waar je trots op bent of wat je anders zou doen. Om inzicht te krijgen in bepaalde fases van je leven, kun je bij het schrijven van je levensverhaal hier kort bij stil staan. We vragen je om een start te maken met je eigen levensverhaal. Sta vooral stil bij de keuzes die geleid hebben tot je detentie.

➤ VERVOLG LEVENVERHAAL

Voor het schrijven van jouw levensverhaal kun je gebruik maken van de lege pagina's achterin.

JE KUNT DEZE VOORBEELDZINNEN GEBRUIKEN:

IK ben geboren in.....

Na schooltijd ging ik.....

Met vrienden ging ik.....

Mijn eerste liefde was.....met haar/hem.....

IK ben in detentie geraakt door.....

IK moet oppassen voor.....

Een nieuw delict betekent de kans op.....

IK voelde dat ik.....

Mijn familie waarschuwde mij voor.....

Onder invloed van mijn vrienden heb ik.....

IK heb slechte herinneringen aan.....

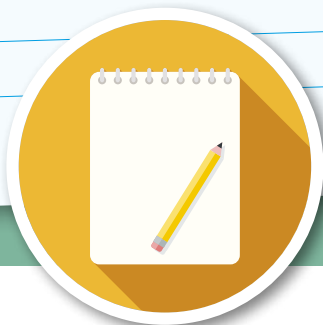
En goede herinneringen aan.....

Het gaat goed met mij als.....

Het gaat niet goed met mij als.....

IK ben trots op.....

IK ben goed in.....

WELKE VAN DE ONDERSTAANDE ONDERWERPEN ZIJN VAN INVLOED GEWEEST OP HET FEIT DAT JE NU GEDETINEERD ZIT. KRUIS AAN:

- Huisvesting
- Financiën
- Werk en opleiding
- Vrienden
- Middelengebruik
- Emotioneel welzijn
- Houding
- Gezin/familie

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN JE DELICT GEWEEST?

Als je terugkijkt op je leven en de detentie ben je waarschijnlijk voor- en nadelen tegengekomen van criminaliteit. Het kan je helpen bij het maken van keuzes om deze voor jezelf uit te schrijven. Wees daarbij eerlijk tegen jezelf.

➤ VUL HIERONDER DE VOOR- EN NADELEN IN.

Voordelen	Nadelen
Wat heeft de criminaliteit je opgeleverd?	Wat heeft de criminaliteit je gekost?

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Kijk terug op de keuzes die je gemaakt hebt.
- Wat heb je hiervan geleerd?

IK kom bijna vrij:

- Bedenk welke veranderingen er nodig zijn voor een leven na detentie en handel hiernaar.

Op de been blijven

Hoe blijf je sterk in detentie?

Bij Bureau buitenland weten we dat een detentie stressvol is. Laat staan in een vreemd land, waarbij de detentieomstandigheden slecht zijn. Je spreekt de taal niet, er is onduidelijkheid over je strafzaak en je voelt je alleen.

Het is niet gek dat je dan alle hoop verliest. In dit hoofdstuk geven we je, aan de hand van een praktijkvoorbeeld, tips over hoe je je staande kunt houden tijdens een buitenlandse detentie en daarna.

Joseph Oubelkas werd onschuldig veroordeeld tot 10 jaar cel. De vierhonderd brieven die zijn moeder hem schreef, stimuleerden hem iets te maken van zijn leven in de Marokkaanse gevangenis. "Ze kunnen alles van je afnemen, behalve je eigen ik."

'Ze kunnen alles van je afnemen, behalve je eigen ik.'

Vlak voor Kerst in 2004 kwam ik aan bij een grote hal waar het fruit wordt ingepakt. IK zag huilende mensen en agenten met pistolen. IK zette mijn auto aan de kant van de weg en zwaaide naar de douaniers. Ze kwamen naar me toe en vroegen wie ik was en wat ik kwam doen. IK vertelde dat ik uit Nederland kwam en hier voor werkzaamheden was. Toen moest ik meekomen. Op het terrein stonden twee busjes. In de busjes lagen bruine pakketjes op elkaar gestapeld. Het bleek achtduizend kilo hasj te zijn.

IK moest naar de gevangenis. IK heb weken, maanden gedacht dat het goed zou komen.

Het vonnis was geschreven in het Arabisch en dat kon ik niet lezen. Maar ik zag wel het getal 2014. IK voelde zo'n verdriet, een gevoel zo intens dat ik nog nooit eerder gevoeld had. Pas na een paar weken, toen het vonnis was vertaald, las ik waarom ik was veroordeeld. Toen besloot ik dat ze wel mijn lichaam kunnen opsluiten, maar niet mijn geest.

Tussen de dolende gevangenen wist ik dat ik een keuze moest maken om de tijd achter tralies te kunnen overleven. IK begon andere gedetineerden te helpen met Engelse taallessen en ik ging aan de slag in de gevangeniswinkel. Ook besloot ik Marokkaans te leren. Voor mij maakte het geen verschil meer dat ik hier onschuldig zat.

Uiteindelijk gaat het niet om de schuldvraag maar om de vraag wat jij met de tijd doet die je daar gevangen zit. IK heb een positieve inslag, maar ook de post van mijn moeder heeft mij door deze moeilijke tijd heen gesleept. Mijn moeder heeft me meer dan 400 brieven geschreven tijdens mijn gevangenschap. Het belangrijkste waren de opdrachten die ze erop zette.

Dat waren bepaalde doelen, zoals focus, neem verantwoordelijkheid, bepaal je doelen en bereik ze.

Bron: Gezant, nummer 2, 2012 Interview met Joseph Oubelkas

MENTAAL STERK BLIJVEN

In detentie heb je veel tijd om na te denken. Er is weinig afleiding. Gelukkig ben je baas over je eigen gedachten en kun je deze sturen. Natuurlijk mag er ruimte zijn voor verdriet en boosheid, maar uiteindelijk gaan deze gevoelens je niet verder helpen. Positieve gedachten zorgen voor positieve gevoelens. Dat is mentale kracht!

MOGELIJKHEDEN

Vervelende situaties kun je niet altijd veranderen. Dus denk in mogelijkheden in plaats van problemen. Waar kan je wel invloed op uitoefenen.

NEEM VERANTWOORDELIJKHEID

Kijk naar je eigen rol in het geheel. Probeer niet naar anderen te wijzen, of de schuld bij hen neer te leggen. Leer van je eigen fouten.

TIJD VERSPILLEN AAN ZELFMEDELIJDEN?

Onderneem acties die positieve effecten voor je hebben. Blijf niet hangen in negativiteit.

In het ervaringsverhaal van Joseph Oubelkas zie je dat hij taalles aan gedetineerden geeft, in ruil voor Marokkaanse les. Zie jij ook kansen?

HOE KAN IK MEER STEUN KRIJGEN UIT MIJN OMGEVING?

Misschien heb je mensen teleurgesteld, zijn ze verdrietig of boos over je keuzes en durf je ze niet te benaderen. Mensen zijn van nature vergevingsgezind en willen een ander in nood graag helpen. Probeer het, je hebt niets te verliezen. Je kunt alleen maar winnen. Je hoeft het niet allemaal alleen te doen. Steun vragen aan je omgeving mag. Graag zelfs. Van wie krijg je steun? Van wie wil je meer steun krijgen? En hoe? Noteer het hier!

OEFENING: Welke mensen of hulpbronnen heb jij in detentie om je heen? Beantwoord onderstaande vragen voor jezelf en bepaal wie je in het verleden geholpen hebben.

1. Haal een situatie terug waarbij het slecht met je ging. Hoe heb ik me staande weten te houden?
2. Bij wie of wat kon ik hulp vragen?
3. Zijn deze mensen/hulpbronnen er in de toekomst ook?

HULPBRONNEN IN DETENTIE:

- Familie/vrienden door met ze in contact te blijven (POST!)
- Een betrokken mede-gedetineerde
- Geestelijke verzorging in de gevangenis
- Vrijwilliger Bureau buitenland
- Magazine Relax van Bureau Buitenland

HULPBRONNEN

In welke fase je ook zit, je wilt het gevoel hebben dat je er niet alleen voor staat, dat je hulp van buitenaf krijgt. Hulp die je sterk en op de been houdt. Sommigen hebben een netwerk waar ze op terug vallen. Anderen moeten het op eigen kracht doen.

'Je neerleggen bij het feit dat je in detentie zit, zegt niets over je overtuiging van je schuld of onschuld. Het helpt jou om je staande te houden tijdens detentie.'

Misschien heb je mensen teleurgesteld, zijn ze verdrietig of boos over je keuzes en durf je ze niet te benaderen. Mensen zijn van nature vergevingsgezind en willen een ander in nood graag helpen. Probeer het, je hebt niets te verliezen. Je kunt alleen maar winnen.

HOE BLIJF IK STERK NA DETENTIE?

"Kom je uit de gevangenis, dan heb je de eerste worsteling overwonnen. Het gewone leven is de tweede worsteling. Maak je borst maar nat, want die worsteling wordt misschien zelfs een stukje moeilijker. Ik begon ook met een achterstand. Ik ging naar het UWV en werd daar weggestuurd. Ik had geen recent arbeidsverleden. Nou, dacht ik, zoek het maar uit. Dan ga ik het zelf wel doen. Soms hebben ex-gedetineerden nog een oude vriend of familielid waar ze terecht kunnen. Richt je daar op. Ik vroeg me steeds af, wat zijn mijn opties en mogelijkheden. En anders moest ik kijken wat ik wel kon bereiken. Dat was ook de les die ik leerde toen ik weer terug was in Nederland. Ze kunnen namelijk alles van je afpakken, behalve je eigen ik. Af en toe moet je hard zijn voor jezelf, anders ga je het niet redden. Stuur het UWV je weg? Probeer dan zelf op een andere manier werk te vinden of ervaring op te doen."

Joseph Onbelkas

Wij weten dat het opstarten van een 'nieuw' leven niet eenvoudig zal zijn. Het valt en staat met hoe je naar jezelf, de ander en de wereld kijkt. Je HOUDING is daarin cruciaal. Je kunt verschillend naar een situatie kijken. Je kunt kiezen voor de kant die je

energie kost en je weinig resultaten geeft (de benadering dat alles en iedereen tegen je is). En je hebt de keuze dat je hoop en mogelijkheden ziet. Met doorzettingsvermogen kun je veel bereiken!

Tel je zegeningen!

1. Moe zijn	= IK sta nog steeds overeind
2. Herrie om mij heen	= Mensen in mijn nabijheid
3. Mijn medegedetineerde niet begrijpen	= Een mogelijkheid om een nieuwe taal te leren
4. Niet werken	= De mogelijkheid om een studie te gaan volgen
5. Alleen met mijn gedachten zijn	= Tijd om mijn leven te overdenken
6. Brieven van het thuisfront	= Er wordt van mij gehouden, ondanks alles
7. Noodgedwongen gevangen zitten	= De kans om het straks anders te doen
8. Cel schoonmaken	= Mijn waardigheid nemen ze nooit af
9. Iemand op bezoek	= Mensen geven om mij
10. Met anderen op een cel	= De kans om vriendschappen op te bouwen

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Positief blijven.
- Stel kleine doelen voor jezelf en streef deze na.
- Blijf in contact met je hulpbronnen.
- Zoek afleiding. Ga sporten of studeren.

IK kom bijna vrij:

- Vraag je hulpbronnen om steun.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

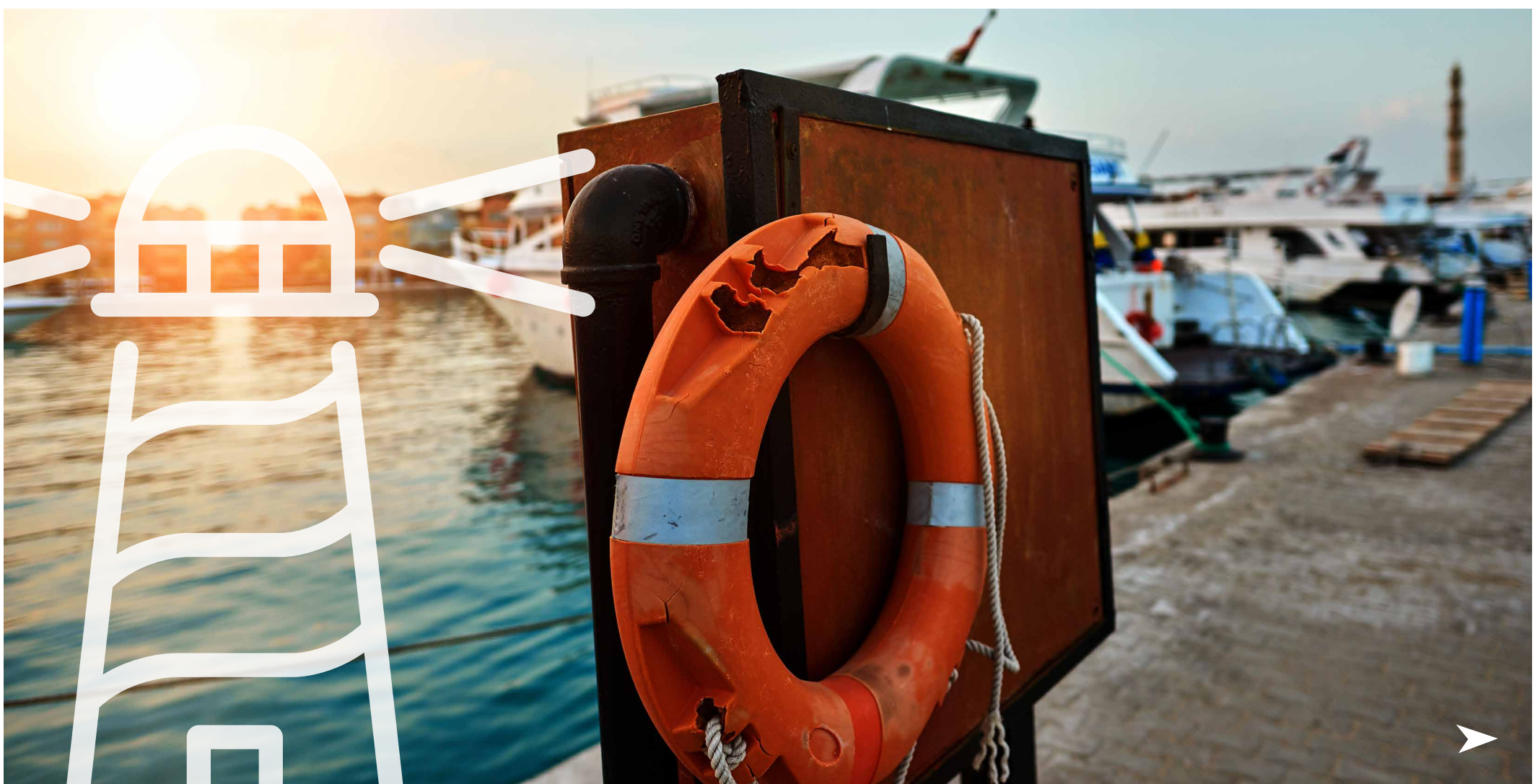
- Houd je positiviteit vast en geef niet op!

Oost west, thuis best

Hoe regel je straks je huisvesting?

Door een langdurige detentie ben je misschien je huis, inboedel en persoonlijke spullen kwijtgeraakt. Na een detentie wil je een veilige thuishaven voor jezelf creëren. Dat heb je ook nodig om weer een goede start te maken.

We weten dat het krijgen van een nieuwe woning niet makkelijk is. Eenmaal in Nederland word je behandeld als iedere woningzoekende op de woningmarkt (zelfs als je onder zware omstandigheden gedetineerd hebt gezeten in het buitenland). Zet daarom al in detentie de nodige stappen om je kansen te vergroten. In dit hoofdstuk laten we je zien hoe je dat kunt doen.

INSCHRIJVEN BIJ DE GEMEENTE

Als je eenmaal terug bent in Nederland, ben je verplicht je binnen 5 dagen in te schrijven bij de gemeente waar je gaat wonen. Je dient hiervoor een afspraak te maken bij de gemeente. Op welk adres je je kunt inschrijven hangt af van je persoonlijke situatie. Een inschrijving is belangrijk voor het aanvragen van een uitkering.

Bij het inschrijven bij de gemeente heb je de volgende documenten nodig:

- Je ontslagbewijs uit de gevangenis
- Een geldig identiteitsbewijs
- Een post- of huisadres

FAMILIE OF VRIENDEN?

Binnenkort zit je detentie erop en mag je naar huis. Maar wat als je geen huis meer hebt? Je familie en vrienden zijn je eerste aanspreekpunt. Mogelijk kun je bij hen inwonen totdat je zelf alles op de rit hebt. Belangrijk is dat je een inschrijfadres hebt voor het aanvragen van een uitkering. Mogelijk kun je jezelf inschrijven bij je familie of vrienden.

POSTADRES

Als je bij familieleden verblijft, maar je je daar niet kunt inschrijven, kun je geen uitkering aanvragen. Een postadres is een voorwaarde voor het aanvragen van een uitkering. Het is belangrijk dat je je goed laat informeren door de gemeente wat de regels zijn wanneer je je bij iemand inschrijft zodat jij dit met je familielid kunt bespreken. Je kunt dan denken aan gevolgen voor de uitkering van een ander en hoe je omgaat met eventuele schuldeisers.

MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Als je geen familie of vrienden hebt waar je tijdelijk bij mag inwonen, ben je aangewezen op de maatschappelijke opvang. Iedere gemeente in Nederland biedt verwijzing naar maatschappelijke opvang. Zij bieden tijdelijk opvang aan mensen die geen dak boven hun hoofd hebben. De maatschappelijke opvang koppelt dit aan zorg en begeleiding op bijvoorbeeld schulden, psychische- of verslavingsproblemen of het ontbreken van een vorm van dagbesteding. Als je hier na detentie gebruik van wilt maken, kun je dit aangeven bij de regiocoördinator van Bureau Buitenland. Zij kunnen dan bij de gemeente nagaan welke opvangvoorzieningen er zijn en waar je je kunt melden als je terug in Nederland bent.

MIMOUN GEDETINEERD IN BRAZILIË:

"In 21-01-2013 ben ik via de WOTS* naar Nederland gekomen. Na 6 maanden in de P.I. in Nederland heb ik samen met mijn casemanager een traject uitgezet. IK mocht begeleid wonen bij Stichting Moria in Nijmegen. IK moest me daar aan strikte regels houden. Zo moet je naar een vorm van dagbesteding en leef je met meerdere personen samen. Wat ik erg leuk vond is dat ik kon studeren. IK vond vrij snel werk in een verzorgingstehuis in Boxmeer en was erg dankbaar dat ik anderen kon helpen. IK heb hier 1 jaar gewerkt en vond in Nijmegen een zelfde soort baan. Dit contract houdt binnenkort op. Via de gemeente ben ik bij een bedrijf gekomen dat mij een baan en studie gecombineerd aanbiedt in de elektrotechniek. Na een jaar begeleid wonen kreeg ik via Moria een huis toegewezen. Als je je een jaar goed gedraagt komt het op je naam te staan. IK heb mijn woning nu al een jaar op mijn naam staan en hier ben ik erg trots op."

'Als je tijdens detentie al stappen zet, vergroot je je kansen op een woning in Nederland.'

* Lees meer over dit onderwerp op pagina 82.

HET LEGER DES HEILS

Het Leger des Heils biedt hulp aan mensen zonder woning. Dit doen zij op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door hulp in de vorm van dag- en nachtopvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen of crisisopvang voor mensen die ineens geen dak meer boven hun hoofd hebben.

Voorwaarde is vaak wel dat je begeleiding van hen accepteert bij bijvoorbeeld het vinden van een zinvolle dagbesteding en/of aflossen van je schulden. Als je hiertoe bereid bent hoeft de dag- en nachtopvang niet het eindstation te zijn, maar kan het juist een startpunt zijn naar zelfstandige of, indien nodig, begeleide huisvesting.

Cynthia zat gedetineerd in Bolivia en had geen huisvesting toen ze terug in Nederland kwam.

"Door begeleiding van de Verslavingszorg Boumann te accepteren was mijn daklozenuitkering binnen 8 weken geregeld, wat vrij snel was. Ik zag anderen hier langer mee worstelen. Ook kon ik een voorschot aanvragen zodat ik over wat geld beschikte. In ruil voor de uitkering moet ik wel 20 nachten van de maand gebruik maken van de nachtopvang in de gemeente, anders word ik gekort. Soms is er geen plek in de opvang en moet ik naar een andere locatie in de stad."

DE AFDELING VELDWERK SCHIPHOL BIEDT HULP AAN O.A. DAK- EN THUISLOZEN

Mocht je op Schiphol aankomen zonder dat er iets van opvang geregeld is, is het raadzaam om bij de afdeling Veldwerk Schiphol aan te kloppen. Houd er rekening mee dat zij niet direct alles voor je kunnen regelen. Ze zijn er overigens alleen tussen 09.00 en 17.00 uur.

Contactgegevens:

Veldwerk Schiphol
Schiphol Boulevard 103
Luchthaven Schiphol
Tel: 020-4460756

Hoe vind je zo snel mogelijk weer een huis in Nederland?

SOCIALE HUURWONINGEN

Sociale huurwoningen zijn goedkope huurwoningen voor mensen die niet over genoeg financiële middelen beschikken om een woning te huren in de vrije sector. Deze woningen zijn meestal eigendom van een woningcorporatie.

Om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning moet je aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo mag je inkomen bijvoorbeeld niet te hoog zijn. Ook moet je je inschrijven bij een woningcorporatie. Je betaalt hiervoor meestal een jaarlijks bedrag. Soms is het gratis. Informeer hiernaar. Er zijn vaak lange wachtlijsten voor deze woningen.

TIP!

Het is raadzaam om je in te schrijven bij de woningcorporatie. Zo verhoog je de kans op een woning als je uit detentie komt. Kun jij of je netwerk de inschrijfkosten betalen? Kun je je eventuele inschrijven vanuit de gevangenis? Wie kan je hierbij helpen? Vraag om hulp.

'Schrijf je in bij een woningcorporatie om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning.'

Aedes, vereniging van woningcorporaties

Aedes is een overkoepelende organisatie die de belangen behartigt van Nederlandse woningcorporaties.

Vragen aan Aedes, vereniging van woningcorporaties

Wat kan ik doen om mijn kansen op de woningmarkt te vergroten?

Om na je detentie in aanmerking te komen voor huisvesting in Nederland is het verstandig om je tijdens detentie in te schrijven bij de desbetreffende woningcorporatie. Jaarlijks betaal je een klein bedrag. Vraag je netwerk thuis om dit voor je te betalen. Je vergroot duidelijk je kansen op de woningmarkt als je de tijd die je in detentie verblijft gebruikt om ingeschreven te staan in een woonruimteverdeelstelsel (zoals Woningnet).

Krijg ik urgentie omdat ik in een buitenlandse detentie heb gezeten?

Eenmaal terug in Nederland word je behandeld als iedere woningzoekende. Je krijgt vanwege je buitenlandse gevangenschap geen voorrang op andere woningzoekenden. Of iemand in aanmerking komt voor urgentie wordt per gemeente bepaald. Slechte omstandigheden in buitenlandse detentie zijn geen voorwaarden voor een urgentieverklaring.

Als er nog geen zicht is op huisvesting via de woningcorporatie en ik ook niet in een maatschappelijke opvang wil zitten, wat zijn dan de alternatieven?

- Kijk of je tijdelijk bij vrienden of bij familie kan verblijven. Tevens kun je kijken op sites van particuliere verhuurders.
- 90% van alle woningcorporaties heeft zijn woningaanbod staan op woningnet.nl.
- Het hebben van een post- of huisadres is heel belangrijk in Nederland, omdat je je anders niet kunt inschrijven bij de gemeente of een bankpas kunt aanvragen.
- Je kunt bij de gemeente of het Leger des Heils een postadres krijgen als aantoonbaar dakloos bent.

'Buitenlandse detentie is geen voorwaarde voor een urgentieverklaring.'

Een woning huren in de particuliere sector

PARTICULIERE WONINGEN

Er bestaan ook mogelijkheden om via particulieren een woning/kamer te huren. Je huurt dan niet via een woningcorporatie maar in de vrije sector. Voordeel hiervan is dat er vaak geen lange wachtlijsten zijn en je een kamer vrij snel kunt betrekken. De huurprijzen liggen echter wel hoger dan via de sociale woningcorporaties en je kunt niet altijd aanspraak maken op huurtoeslag.

HOE ZOEK JE EEN HUIS/KAMER IN DE VRIJE SECTOR:

Zelf actief op zoek gaan naar een kamer is een goed idee. Maar waar begin je?

- Prikbord supermarkt
- Kijk in de regionale krant
- Websites Kamerverhuur:
  - Easykamer.nl
  - Kamernet.nl
  - Kamertje.nl
  - Opmijnkamer.nl
  - Kamerhulp.nl
  - Kamer.nl
  - Opkamers.nl
  - Kamerstart.nl
  - Martplaats.nl
  - Kamerkamer.nl

Eenmaal een kamer of woning gevonden, maar geen geld voor een inboedel?
Tegenwoordig hebben bijna alle gemeentes wel een kringloopwinkel. Hier kun je voor weinig geld je inboedel bij elkaar kopen.

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Inschrijven bij een woningcorporatie.
- Nadenken over waar je gaat verblijven bij terugkomst; vrienden/bekenden benaderen.
- Adres van maatschappelijke opvang op zak hebben.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

- Postadres hebben.
- Inschrijven bij de gemeente.
- Huis zoeken.

Werk en studie

Welke mogelijkheden heb je?

De tijd dat je in detentie verblijft, kun je gebruiken om een studie via EABT (Educatie Achter Buitenlandse Tralies) te gaan volgen. Het vergroot je kennis, je kunt trots zijn dat je (misschien wel voor het eerst) studeert en je hebt nieuwe contacten met Nederland.

STUDEREN IN DETENTIE

Via Bureau Buitenland kun je een studietoelating krijgen, waar studiemogelijkheden op staan (beroepsgerichte opleidingen of taalcursussen). De taal cursus kun je direct gebruiken in het land waar je gedetineerd zit. Om het studeren in de buitenlandse gevangenis tot een succes te maken, krijg je individuele begeleiding van een studiecoach op afstand. Bij een succesvolle afronding van de cursus wordt een getuigschrift of verklaring van deelname afgegeven.

T. zat gedetineerd in Duitsland en had een vonnis van 2 jaar en 3 maanden gekregen. Doordat hij iedere dag kon werken in de keuken van de gevangenis en een cursus kon volgen, ging de tijd voor hem vrij snel voorbij.

Via de ambassade kreeg ik informatie over Bureau Buitenland en via hen heb ik een cursusaanvraag gedaan bij Stichting Educatie Achter Buitenlandse Tralies (EABT). IK wilde het liefst een cursus volgen in asbestsanering, maar omdat deze niet in het cursusaanbod stond deed EABT het voorstel om te beginnen met een cursus VCA (VCA staat voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu). Deze opleiding zou ik ook nodig hebben om aan de slag te kunnen in de asbestsanering. Hoewel hier een termijn van 2 jaar voor stond had ik het huiswerk voor de cursus na een aantal maanden al doorlopen. Het examen mocht ik helaas niet doen in de gevangenis. Eenmaal terug in Nederland, wilde ik nog steeds graag werken in de asbestsanering maar ik had de juiste papieren nog niet. Na overleg met Bureau Buitenland en EABT kon ik alsnog examen voor de VCA doen en mocht ik aansluitend nog de cursus voor asbestsanering volgen. Binnen een half jaar had ik deze cursus ook afgerond en mijn diploma behaald. Binnen een maand na het behalen van mijn diploma vond ik werk in de asbestsanering. Inmiddels werk ik hier anderhalf jaar en het bevalt me erg goed.

TIPS!

De tip die ik anderen mee wil geven is, dat als je toch tijd in de gevangenis moet doorbrengen, je die dan maar beter zinvol kunt besteden. Ga werken en volg een cursus. Daarnaast heeft het ook veel met je houding te maken. Een positieve instelling is belangrijk, je moet er het beste van zien te maken!

Bureau Buitenland heeft in samenwerking met EABT een fantastisch studieaanbod waardoor je kosteloos kunt studeren!

WERK ZOEKEN IN NEDERLAND

Eenmaal terug in Nederland kun je op zoek naar een baan of studie. Schrijf je in als werkzoekende bij het UWV (www.werk.nl). Je kunt je ook inschrijven bij een uitzendbureau.

WERKEN

Opnieuw gaan werken na een detentie is vaak lastig. Na jezelf ingeschreven te hebben bij het UWV (op www.werk.nl) en verschillende uitzendbureaus ben je er nog niet. Het schrijven van een sollicitatiebrief en een Curriculum Vitae, meestal afgekort een cv, is vaak een vereiste om te kunnen solliciteren op een baan. Je begint met het schrijven van een sollicitatiebrief. Hierin stel je jezelf voor, vertel je waarom je graag deze baan wil en waarom ze voor jou moeten kiezen. Zorg dat je brief zonder spelfouten de deur

Via de gemeenten kun je een aanvraag doen om een sollicitatietraining te volgen. Je leert dan een sollicitatiebrief te schrijven, een cv te maken en je te presenteren tijdens een sollicitatiegesprek.

uitgaat. Op het cv staan je persoonlijke gegevens, opleidingen, werkervaring en vaardigheden.

SOLLICITEREN EN JE STRAFBLAD

Het kan voorkomen dat werkgevers je achtergrond nagaan voordat ze je willen aannemen. Dat kan dus ook betekenen dat ze willen weten of je een strafblad hebt. Als er tijdens een sollicitatiegesprek niet naar gevraagd wordt, ben je niet verplicht om dit zelf te vertellen.

Denk dus goed over wat je wil zeggen als er eventuele vragen gesteld worden. Bij sommige banen vragen werkgevers om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Dit is een bewijs van goed gedrag. Dat je een strafblad hebt hoeft niet te betekenen dat je geen VOG krijgt. Per aanvraag wordt gekeken of je er voor in aanmerking komt.

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Studeren via Stichting EABT.

IK kom bijna vrij:

- Informeer bij je oude werkgever of je terug mag komen.
- Vraag je familie en vrienden om vacatures in de gaten te houden.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

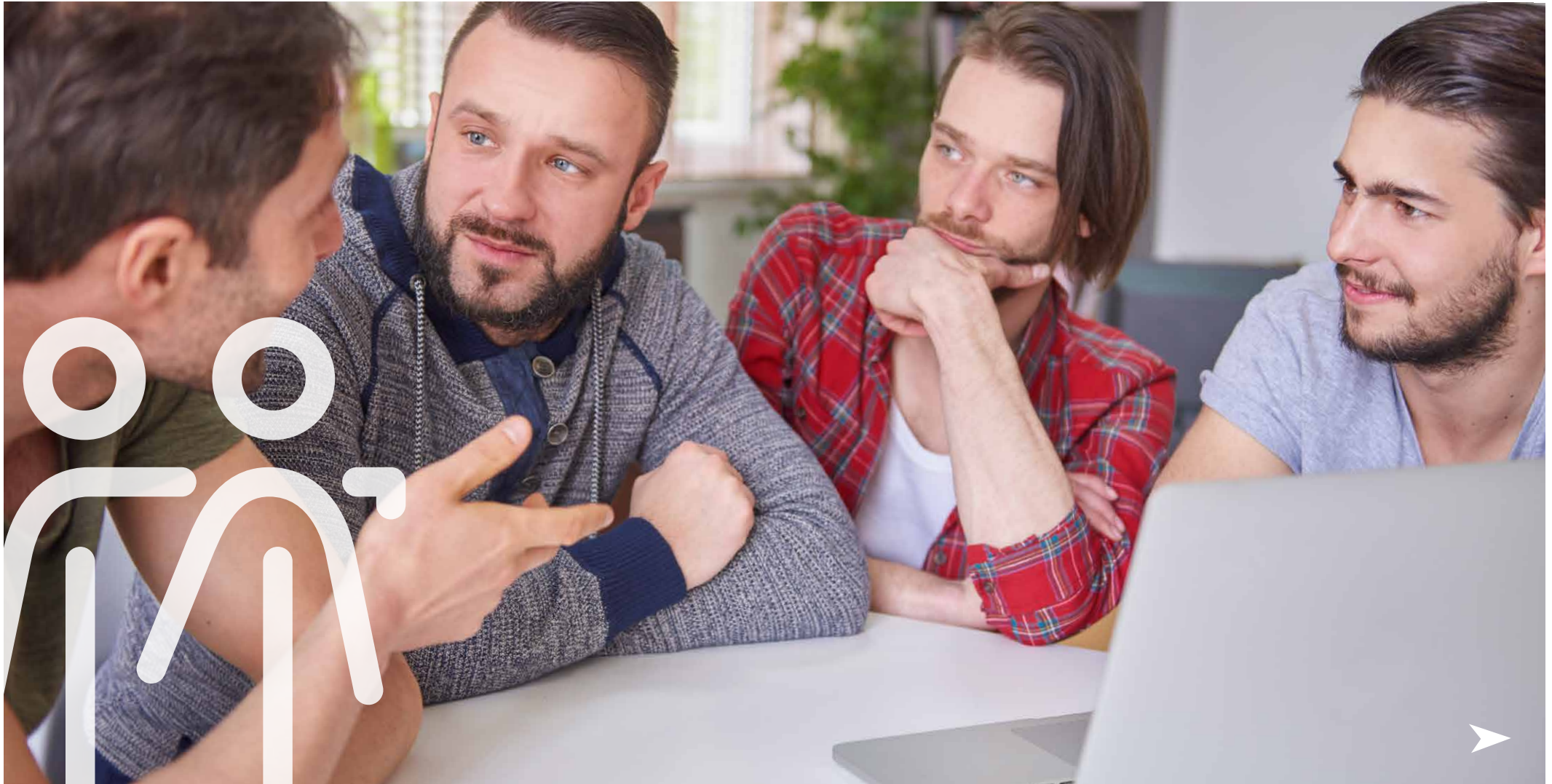
- Inschrijven bij www.werk.nl als werkzoekende.
- Inschrijven bij een uitzendbureau.
- Maak een Curriculum Vitae.
- Schrijf een sollicitatiebrief.

Vrienden

Vertrouwen of verbannen?

Sommige mensen komen in de problemen door zogenaamde vrienden. Hoe herken je een goede vriend en wanneer moet je gaan oppassen? In dit hoofdstuk gaan we in op de invloed van je vrienden.

VERRADEN

Karel kwam samen met een aantal vrienden terecht in een Belgische gevangenis.

"Ik heb een paar goede vrienden die ik mijn hele leven al ken. Daarnaast is er een groep die ik vooral tijdens het uitgaan zie. Ik ken ze uit de buurt. Je weet hoe het gaat. Je begroet er één, daar staat een ander bij. Die ander zie je weer eens. Je wisselt nummers uit. Je gaat eens met elkaar op pad. Ze doen je eens een aanbod voor wat spullen, die je dan weer door kunt verkopen. Je denkt leuk, even snel geld verdienen. De druk van die vrienden maakt dat je het toch maar doet. Ik was naïef in die tijd. Kon slecht "Nee" zeggen. Belden ze me 's nachts op of ik ze in België kon ophalen. Iemand vraagt je om hulp, dus je wil hem niet teleurstellen. Haal ik die vriend op, worden we aangehouden door de politie. Blijkt hij in zijn tas gestolen goederen te hebben zitten. Fijne vriend! Mijn zogenaamde vrienden zijn helemaal geen echte vrienden. Geen van deze vrienden hebben mij ooit bezocht in de gevangenis. Niemand keek naar mij om, behalve mijn familie."

VERTROUWEN

VRIENDEN

Vrienden maken begint vaak al op jonge leeftijd en is veelal een natuurlijk proces. Met z'n tweeën spelen, huiswerk maken, uitgaan en lol maken is leuker dan alles alleen te moeten doen. Vrienden zijn voor veel mensen belangrijk in het leven. Sommigen van jullie hebben echter ook andere ervaringen met vrienden.

MOHAMED LEERDE IN HET ASIELZOEKERSCENTRUM (AZC) SALEH KENNEN, DIE IN EENZELFDE SITUATIE ALS HIJ ZAT. ZE WERDEN VRIENDEN EN BESCHOUWDE ELKAAR STEEDS MEER ALS FAMILIE. MOHAMED KREEG ECHTER EEN VERBLIJFSVERGUNNING VOOR ONBEPALDE TIJD EN SALEH VOOR BEPAALDE TIJD, WAARDOOR HIJ NIET MOCHT REIZEN.

"Ik ken Saleh al sinds de tijd in het AZC. Hier zat ik tussen 2001 en 2004. Ik zag hem als mijn broer en kreeg vaak cadeautjes of geld van hem. Hiervoor was ik hem altijd erg dankbaar. In 2006 begon Saleh met een handel in auto's. Hij verkocht tweedehands Nederlandse auto's aan Afrikanen en op een moment in 2006 wilden zijn contactpersonen, die in Italië zaten, geld hiervoor overmaken via Western Union. Saleh had echter bedacht dat ik het geld ook wel in Italië kon ophalen, omdat hij niet kon uitreizen. Ik was erg dankbaar voor de hulp en blij dat ik iets terug kon doen voor hem. Hij vertrouwde mij met zijn geld en in mijn cultuur betekent dat veel.

In totaal ben ik in 2006 en 2007 drie keer met het vliegtuig naar Italië geweest om geld op te halen. Soms vond ik zaken wel vreemd, zo werd de terugvlucht altijd pas weer geboekt als ik in Italië was. Maar ik dacht altijd dat familie het beste met je voorheeft en vertrouwde hem volledig. Later besepte ik pas dat ik eerder 2 keer gecontroleerd ben door de douane op het vliegveld maar telkens mocht ik door. Toen ik in 2009 in Spanje op vakantie was werd ik opgepakt

vanwege een Europees Arrestatie Bevel dat Italië had afgevaardigd. Blijkbaar hadden ze al die tijd onderzoek gedaan naar mij en mijn vriend. Ik werd veroordeeld tot 6 jaar en 8 maanden vanwege geld witwassen, deelname aan een criminele organisatie en drugssmokkel.

Toen ik in de gevangenis kwam, zag ik ineens Saleh zitten. Ook hij was opgepakt en had maar 5 jaar gevangenisstraf gekregen, omdat hij een goede advocaat had. Een tijd ben ik erg boos geweest op Saleh. Hij had me verraden en wist dat we criminele dingen deden. Toch had hij het zwaarder in de gevangenis dan ik. Hij was psychisch zwakker. Ik ben altijd aardig, respectvol en sociaal gebleven en had daardoor werk in de gevangenis, waarvoor ik ook geld kreeg. Saleh maakt veel ruzie met anderen en kreeg vaak slaag. Om deze reden hebben we toen gevraagd of we bij elkaar op cel mochten en zo hebben we een aantal jaren samen doorgebracht. Ik heb Saleh vergeven, het losgelaten en ben doorgegaan. Stilstaan bij zijn verraad wilde ik niet meer, dit betekende ook stilstand voor mij."

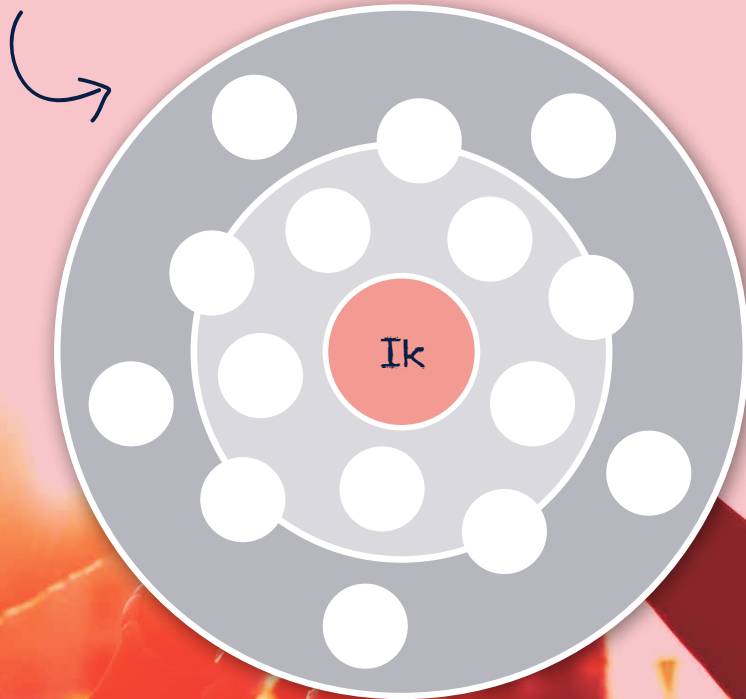

OPDRACHT: BRENG IN KAART WIE JE VRIENDEN ZIJN

STAP 1

WIE HEB IK NU OM ME HEEN?

Wie heb jij nu om je heen? En wat betekenen die mensen voor je?
Foute vriend, grote verleider, rolmodel, rots in de branding?
Breng het hier in kaart!

Door vrienden in de problemen?

STAP 2

Heb je wel eens dingen gedaan (met) of onder invloed van vrienden waar je achteraf niet blij mee was. Zo ja? Waarom heb je het toch gedaan? Wat had je anders kunnen doen?

Toekomst

STAP 3

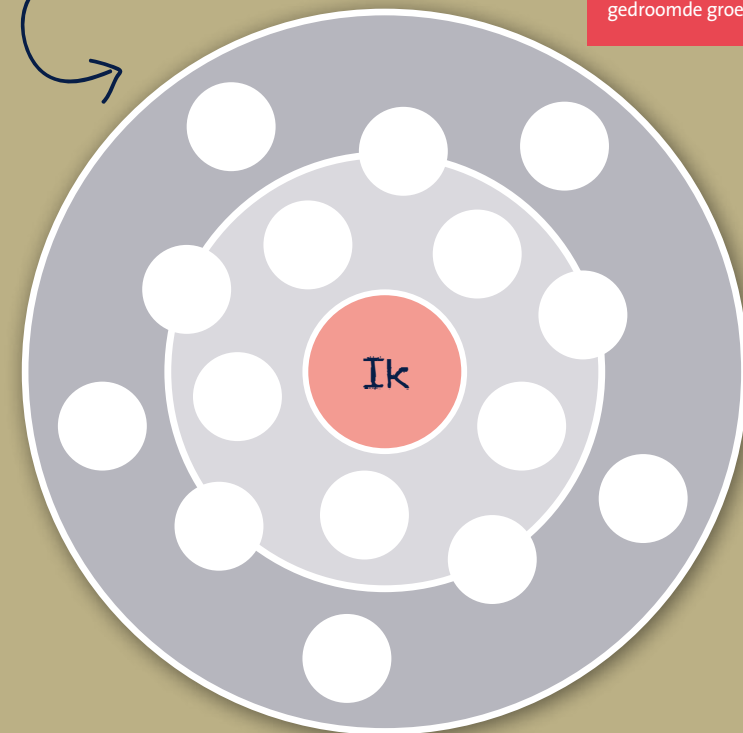
Maak voor jezelf de balans op. Wie van deze vrienden wil ik in de toekomst om me heen hebben en van welke moet ik mogelijk afscheid nemen?

CONTACT OPBOUWEN; START MET HET HERNIEUWEN VAN JE CONTACTEN IN DE GEVANGENIS. JE HEBT ZE STRAKS WEER NODIG.

STAP 4

WIE WIL IK IN DE TOEKOMST OM ME HEEN HEBBEN?

Wie wil je om je heen hebben?
Want daar heb je zelf ook iets over te zeggen. Maak hier je gedroomde groep van de toekomst!

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Weet wie je goede vrienden zijn en leg contact met ze.

Ik ben vrij, wat moet ik doen?

- Richt je op de vrienden die je steunen en vermijd verkeerde contacten.

Familie en gezin

Wat als je straks weer thuis komt?

In dit hoofdstuk richten we ons meer op het thuisfront en de moeilijkheden waar zij mee te maken hebben tijdens jouw detentie in het buitenland.

Het thuisfront loopt tijdens een detentie ook tegen allerlei problemen aan. Waar jullie voorheen samen beslissingen namen, maakt je partner die nu alleen. Daardoor is je partner onafhankelijk en zelfverzekerder geworden en heeft noodgedwongen kennis van zaken verkregen.

BEGRIIP VOOR ELKAAR

Buiten het feit dat het thuisfront voor praktische problemen komt te staan, hebben zij ook te maken met emotionele dilemma's. Je partner is mogelijk teleurgesteld omdat je haar ongevraagd in deze situatie hebt gebracht. Gevoelens van boosheid, verdriet en schaamte overheersen vaak bij het thuisfront. Daarentegen weet het thuisfront vaak niet wat er speelt in een buitenlandse detentie waardoor je elkaar soms niet begrijpt. Begrip hebben voor elkaars situatie en hierover blijven communiceren is belangrijk.

Berts vrouw Jeannet, kwam vast te zitten in een Noorse gevangenis. Alle taken en verantwoordelijkheden kwam op zijn schouders terecht.

"De rolverdeling bij ons was duidelijk verdeeld. Mijn vrouw werkte niet en deed daarom het huishouden en de kinderen. Toen zij eenmaal vast kwam te zitten, moest ik deze taken op mij nemen. Ik wist nauwelijks hoe de wasmachine werkte. Ik deed alles gewoon op 30°C. Ik had moeite met het ritme van het huishouden. Wanneer doe je boodschappen? Doe je alle boodschappen in 1x of dagelijks? Kleding kopen vond ik ook een kunst. Ik kocht kleding in precies de juiste maat. Met het gevolg dat het na 2 maanden alweer te klein was."

'Mijn ex-man zit in de gevangenis. Dit heb ik mijn zoon van 8 jaar nog niet verteld. Moet ik dit eerlijk vertellen? En zo ja, hoe doe ik dit?'

Ondanks alles zullen jullie elkaars hulp, zowel in detentie, als daar buiten goed kunnen gebruiken! Betrek elkaar in beslissingen die gemaakt moeten worden of zorgen die je hebt. Dat maakt de overgang straks na detentie makkelijker.

KINDEREN, WAT VERTEL JE ZE?

Veel mensen schamen zich voor hun tijd in detentie. Velen worstelen dan ook met de vraag; wat vertellen we de kinderen? Soms wordt gekozen voor de waarheid. Misschien hebben jullie gekozen voor een 'smoes' of willen jullie het wellicht een leugentje om bestwil noemen. En misschien kiezen jullie er wel voor om bij terugkomst pas de waarheid te vertellen.

VERTEL JE JE KIND OËRHAUPT DAT JE PARTNER VASTZIT?

Over een ouder die in de gevangenis zit (in veel gevallen de vader) wordt niet vaak gesproken. Wellicht wordt er gedacht dat de informatie voor het kind zielig is. Ook kinderen hebben recht op de waarheid. Zeker als je kind de leeftijd heeft bereikt waarop het dit soort informatie aankan. Het is belangrijk voor kinderen dat ze weten wat er speelt. Ook als de waarheid niet leuk is. Het is en blijft de vader. Helaas heeft deze vader dingen gedaan die niet goed zijn, maar daar wordt hij dan ook voor gestraft. In dit geval door de detentie. Een straf is op een gegeven moment ook over, zodat hij opnieuw kan beginnen. Iemand die in de gevangenis zit, is niet per definitie een slechte vader. Hij heeft een slechte keuze gemaakt en kan daardoor tijdelijk niet voor zijn kinderen zorgen, maar hij kan wel contact met ze onderhouden en ze steunen en stimuleren door middel van brieven of telefoontjes.

➤ VERVOLG: VERTEL JE JE KIND OVERHAUPT DAT JE PARTNER VASTZIT?

Nog een reden om er niet omheen te draaien is dat de mogelijkheid bestaat dat andere mensen al van de detentie afweten. En stel dat je kind dan 'per ongeluk' iets van een ander hoort. Dan krijgt ook zijn vertrouwen in de andere ouder een deuk. En dat is onwenselijk. Kinderen zullen daarnaast zelf antwoorden verzinnen over waar hun vader/moeder is. Mogelijk maken ze daarbij de situatie ernstiger dan deze werkelijk is.

ALS JE JOUW KIND OP EEN LATER MOMENT VERTELT DAT ZIJN VADER IN DE GEVANGENIS ZIT.

Indien kinderen oud genoeg zijn om dingen te begrijpen, kun je hen daarom heel goed uitleggen waarom je niet eerder verteld hebt dat vader in de gevangenis zit. Zeg dat jullie hem/haar wilde sparen. Je kind kan dan, met jouw hulp, bepalen of hij wel of geen contact wil opnemen met zijn/haar vader.

- Onderschat de loyaliteit van je kind niet. Het kan zijn dat hij/zij hun vader afwijst als hij/zij de waarheid over hem heeft gehoord, maar het kan ook zijn dat hij/zij wél graag contact met hem wil.
- Misschien vind je het pijnlijk dat jullie kind loyaal is naar zijn/haar vader. Jij bent degene die alle ballen in de lucht moet houden, terwijl je (ex) partner degene is die alle moeilijkheden veroorzaakt heeft en daarmee zijn rechten min of meer verspeeld heeft. Bedenk echter dat dit jouw gedachten zijn en niet die van jouw kind. Die heeft, zoals gezegd, ook recht op een vader.
- Kinderen bepalen wanneer er wordt gepraat. Een belangrijk gesprek met kinderen is vaak makkelijker te voeren op onverwachte luchtige momenten en op momenten waarbij jullie samen iets aan het doen zijn (bijvoorbeeld vaatwasser inruimen). Kinderen worden vaak afgeschrikt als je aan de keukentafel neerstrijkt met limonade om 'het er eens over te hebben'.

'Kinderen bepalen zelf wanneer er wordt gepraat.'

De zoon van Tanja heeft een vader die gedetineerd is:

"Mijn oudste zoon (8 jaar) hebben we niets verteld. Hij weet dus niet dat zijn vader in detentie verblijft. We hebben een neefje waar de vader ook van in de gevangenis zit en hij wordt toch een beetje gepest. Mensen zeggen dat hij een zoon van een gangster is. Mijn zoon doet het goed op school. Ik ben bang dat zijn schoolprestaties eronder gaan lijden als hij weet dat zijn vader in een buitenlandse detentie verblijft. IK vermoed dat hij zich zorgen gaat maken als hij weet hoe het eraan toegaat in een buitenlandse detentie."

Waar thuis?

AANPASSINGSPROBLEMEN BIJ TERUGKOMST

Ondanks dat kinderen ongetwijfeld blij zijn dat hun vader of moeder terugkeert uit detentie, kunnen er aanpassingsproblemen ontstaan. Hun leven is doorgedaan zonder ouder. De terugkeer van deze ouder kan als een verstoring van hun ritme worden gezien.

Jeannet heeft vastgezeten in een Noorse gevangenis. Ze is blij terug te zijn bij haar gezin en familie. Maar de aandacht van familie en vrienden vallen haar zwaar.

"Ik kwam vlak voor de feestdagen terug. We kregen dus allemaal aanbiedingen voor etentjes e.d. Maar ik had alleen behoefte om met het gezin te zijn. Ons even helemaal terugtrekken. Weer wennen aan het vrij zijn. Op een gegeven moment heb ik ook aangegeven dat ik niet meer over de detentie wilde praten. Mensen vroegen me continu hoe alles nou gegaan was. Ik had mijn straf al uitgezeten, dus ik wilde daar niet steeds meer aan herinnerd worden."

TIPS:

Wat kunnen jullie doen om de verwarring en het verdriet bij kinderen te verminderen?

Op veel vragen zul je geen antwoord weten. Probeer daarom altijd te vertellen wat wél zeker is en wat wél vaststaat. Bijvoorbeeld:

"Als papa vrij komt, zeg ik het eerst tegen jou."

"We gaan elke week een tekening maken voor hem."

"Papa zal elke avond om 6 uur bellen en dat doet hij omdat hij je mist."

Als je iets niet zeker weet, zeg dit dan ook niet. Lieg niet en geef geen valse hoop. Probeer zoveel mogelijk 'positieve' dingen te labelen aan de minder positieve. Bijvoorbeeld:

"Je kunt papa niet bezoeken, maar je kunt hem wel schrijven."

"We kunnen niet op voorhand weten wanneer papa vrijkomt, maar als het zover is belt hij ons zeker direct op."

Bron: Ouders Online (www.ouders.nl)

'Kinderen moeten weer aan hun ouder wennen.'

TIPS: VOOR HET THUISFRONT!

Je bent uiteraard weer blij dat je relatie uit detentie komt. Je wilt hem/haar zien, spreken en de vriendschap weer oppakken. Jouw leven in Nederland is doorgedaan. Het leven van je vriend(in) kan op verschillende vlakken ingrijpend veranderd zijn. Hij of zij heeft tijd nodig om de draad weer op te pakken.

Zo kun je vrienden of familieleden bijstaan bij hun terugkeer in het dagelijkse leven:

Haal de persoon niet over om over zijn problemen te praten. Het is natuurlijk om ernstige gebeurtenissen in kleine stappen en porties te verwerken. Velen wenden zich juist tot vrienden en familieleden om hun gedachten te verzetten en niet steeds over het probleem na te hoeven denken.

VERANDERDE WERELD

In detentie word je van je vrijheid beroofd. Je leven speelt zich af binnen de muren van de gevangenis. Je kijkt misschien geen journaal, leest geen actuele krant en weet niet meer goed wat er leeft in de wereld buiten. Ook de technologie raast maar door. Smartphones, tablets, Facebook, Twitter, Whatsapp en de wijze waarop we met elkaar communiceren. Misschien ben je al langere tijd gedetineerd en kun je er niet over meepraten. Het kan je een gevoel geven dat je er niet meer echt bij hoort.

Houd er rekening mee dat dit slechts van korte duur is. Durf eerlijk te erkennen dat je niet op de hoogte bent en even hulp nodig hebt.

- Geef de ander veel tijd om er bovenop te komen. Sterk hem in de hoop dat de zaken ooit weer beter worden.
- Dring er niet op aan dat hij/zij vooruitkijkt en zich met nieuwe dingen bezighoudt. Help hem liever om te gaan met de negatieve gedachten. Ook al klinkt het misschien tegenstrijdig, deze gevoelens kunnen de gebeurtenis een plek geven.
- Soms kan iemand zich anders gedragen dan je gewend bent. Help hem/haar om de heftige emoties aan te kunnen en een nieuwe levensinstelling te krijgen.

CHECKLIST

Wat kan ik doen in detentie?

- Onderhoud contact met elkaar.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

- Neem de tijd om je eigen plek weer te vinden.
- Geef de mensen om je heen de tijd om weer aan je te wennen.

Geld maakt niet gelukkig

Maar het leven wel makkelijker!

Bij Bureau Buitenland merken we dat het merendeel van de gedetineerden in het buitenland schulden heeft. Vaak was dit de reden om het delict te plegen. Door een buitenlandse detentie lopen de schulden echter vaak nog meer op.

In dit hoofdstuk geven we je informatie en tips over hoe je schulden kunt aanpakken en bij wie je om hulp kunt vragen bij je terugkeer naar Nederland. Daarnaast willen we je ook laten nadenken over wat geld voor jou betekent. Hoe kom je in geldproblemen en wat kun je hieraan doen?

WANNEER BEN JE TEVREDEN?

Wie of wat bepaalt dat je veel of weinig geld hebt? Soms vergelijk je jezelf met anderen die veel geld en spullen bezitten. Je wilt hebben wat zij ook hebben, ondanks dat je het je niet kan veroorloven. Je krijgt schulden en wordt verleid om snel geld te

Otto had schulden en hoopte snel geld te verdienen.

"Ik dacht even snel geld te kunnen verdienen! Het was alsof ze wisten dat ik eraan kwam. Bij de douane wist ik dat het voorbij was"

verdienen. Door de verleiding kun je niet meer goed nadenken over de gevaren, met een detentie als gevolg.

Schulden en wat ermee te doen in detentie?

MAAK EEN OVERZICHT IN DETENTIE

De mensen of bedrijven die geld van je krijgen zijn schuldeisers. Laat deze schuldeisers weten dat je in de gevangenis zit. Je kunt de schuldeisers vragen om de schuld te 'bevriezen'. Dat betekent dat ze stoppen met het berekenen van rente over je schuld. Zo wordt de schuld niet groter.

Een voorbeeldbrief kun je bij Bureau Buitenland opvragen. Schuldeisers zijn niet verplicht hieraan mee te werken. Zodra je vrijkomt, moet je natuurlijk wel zelf contact opnemen met je schuldeisers. Dan kun je afspraken maken over hoe je de schuld terug gaat betalen.

Schulden opvragen

CENTRAAL JUSTITIEEL INCASSO BUREAU

Heb je openstaande verkeersboetes? Heb je een schuld bij je zorgverzekering? Of ontvang je toeslagen van de Belastingdienst waar je geen recht (meer) op hebt? Dan heb je schulden bij het CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau). Vraag dan Bureau Buitenland om een overzicht van deze schulden. Het CJIB werkt namelijk niet mee aan bevrozing van schulden. Een afbetalingsregeling is wel mogelijk met het CJIB. Als je je schulden niet aflost, lopen ze alleen maar op. We adviseren je om je schulden bij het CJIB altijd op te vragen via Bureau Buitenland. Dat is handig wanneer

je terugkeert naar Nederland. Kijk voor meer informatie op www.cjib.nl.

BUREAU KREDIET REGISTRATIE

Het BKR registreert persoonlijke leningen, doorlopende kredieten, bezit van creditcards en klantenkaarten. Studieschulden, huur en energie worden hier niet geregistreerd. Deze schulden kun je opvragen bij de betreffende schuldeiser. Je kunt jouw BKR-registratie inzien tegen betaling van € 4,95 en op vertoon van je legitimatiebewijs stuurt iedere bank in Nederland je aanvraag naar het BKR.

Als je je schulden bij het CJIB niet aflost, loop je het risico om bij terugkeer naar Nederland te worden aangehouden. Het CJIB biedt een mogelijke oplossing voor Nederlanders die een buitenlandse gevangenis zitten.

JE KUNT HET CJIB TIJDENS JE DETENTIE AL PER BRIEF VERZOEKEN EEN BETALINGSREGELING MET JE TE TREFFEN. IN DE BRIEF ZET JE DE VOLGENDE GEGEVENS:

1. Je naam, geboortedatum, zaaknummer et cetera.
2. Waar het CJIB je kan bereiken, misschien kan dit via een contactpersoon in Nederland.
3. Dat je een betalingsregeling wilt afsluiten.
4. Dat je een kleine aanbetaling wilt doen.
5. Op welke termijn je wilt dat de regeling in gaat.

BETALINGSREGELING TREFFEN

Indien je een betalingsregeling gaat treffen, zijn er een aantal zaken waar je rekening mee dient te houden. Bij het aangaan van een betalingsregeling is het van belang om goed te berekenen welk bedrag je maandelijks kunt missen voor een betalingsregeling. Het is belangrijk om eerst een budgetplan te maken (inkomsten versus uitgaven). Daarmee krijg je beter inzicht in het bedrag dat je aan de betalingsregeling kunt besteden. Aan het einde van het hoofdstuk vind je een oefening waarmee je makkelijk inzicht krijgt in de inkomsten versus de uitgaven. Het is bij de uitgaven van belang om het boodschappengeld, eigen risico zorgverzekering, gemeentelijke en regionale belastingen en andere verplichte uitgaven niet te vergeten. Ook dient er een potje 'onvoorzien' meegerekend te worden, om te voorkomen dat je de betalingsregeling niet meer kunt komen wanneer bijvoorbeeld de wasmachine stuk gaat.

GEMEENTELIJKE SCHULDVERLENING

Mogelijk is je schuld te hoog en kom je daardoor in de problemen. Dan sta je er niet alleen voor. Gemeenten zijn verplicht een gratis aanbod tot schuldhulpverlening te doen.

Bram had grote schulden en zocht hulp.

"IK kwam de gevangenis uit met € 30.000 schuld. IK wist dat ik, een schone lei wilde, professionele hulp moest krijgen. Uiteindelijk kwam ik in een schuldhulpverleningstraject terecht en zijn inmiddels een groot gedeelte van schulden afgelost!"

BUDGETCOACH

Tegenwoordig bieden de meeste gemeenten ook budgetcoaching aan. Bij budgetcoaching staat je budget en het omgaan daarmee centraal. Aan jou wordt bijvoorbeeld geleerd om een kasboek bij te houden, te berekenen hoeveel je maandelijks overhoudt na het betalen van vaste lasten, de juiste financiële keuzes te maken, verleidingen te weerstaan, en hoe je gezond en toch goedkoop kunt koken. Dit gebeurt vaak door middel van workshops die de gemeenten (veelal gratis) aanbieden.

Budgetcoaching kan preventief werken, dus voorkomen dat er schulden ontstaan. Het kan ook een onderdeel zijn van een

nazorgtraject, dus om te voorkomen dat je opnieuw in de schuldhulpverlening terecht komt doordat je bijvoorbeeld steeds meer uitgeeft dan dat er binnenkomt.

SCHULDSANERING

Als blijkt dat de gemeentelijke schuldhulpverlening niet lukt omdat de schuldeisers niet akkoord gaan, is er de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Als je hiervoor toegelaten wil worden stuur je een verzoek naar de rechtbank. Als de rechter je toelaat kom je in het wettelijke schuldsaneringstraject terecht. Dit traject duurt max 3 jaar en de bewindvoerder controleert of jij je in die drie jaar houdt aan de afspraken. Je moet zoveel mogelijk schulden afbetalen. Maar als blijkt dat na drie jaar nog niet alles is afbetaald en je hebt je wel aan de afspraken gehouden, hoef je de openstaande schulden niet meer te betalen.

BEGROTEN & BUDGETTEREN

Om inzicht te krijgen in hoeveel geld er maandelijks binnenkomt en hoeveel je uitgeeft, is het maken van een begroting zinvol. Een begroting is een overzicht van alle inkomsten en uitgaven en is voor iedereen uniek en persoonlijk. Als je de uitgaven van je inkomsten aftrekt weet je wat je maandelijks overhoudt of tekort komt.

Geld. Het wordt al snel onoverzichtelijk. Hoeveel krijg je elke maand binnen? Hoeveel geef je uit? Zet het op een rij. Meer overzicht is minder stress.

MAAK JE EIGEN BEGROTING
EN VUL IN WAT JOUW
INKOMSTEN EN UITGAVEN ZIJN:

Mijn inkomsten

X Inkomsten

Salaris/Witkering	
Toeslagen (bv. huur en woontoeslag)	
Zakgeld	
Andere inkomsten	
Totaal	

X Schulden

Aan	
Totaal	

Mijn uitgaven

X Uitgaven

Wonen	
School/studie	
Telefoon, internet	
Verzekeringen	
Vervoer	
Kleding	
Belasting	
Eten/drinken	
Uitgaan	
Contributie en abonnementen	
Drugs	
Anders	
Totaal	

TEST

GEEF JE MEER GELD UIT
DAN JE HEBT?

	JA	NEE
1. Heb je moeite om met je geld rond te komen?	☐	☐
2. Heb je veel vrienden die moeite hebben om met hun geld rond te komen?	☐	☐
3. Vind je het vervelend als je iets niet kan kopen omdat je geen geld (meer) hebt?	☐	☐
4. Koop je wel eens spullen die je eigenlijk niet nodig hebt?	☐	☐
5. Heb je wel eens geld geleend omdat je je eigen geld aan onnodige dingen hebt besteed?	☐	☐
6. Ben je wel eens jaloers op anderen omdat zij meer geld en spullen hebben?	☐	☐
7. Maak je je wel eens zorgen om je geld (problemen)?	☐	☐
8. Heb je wel eens illegale dingen gedaan om aan geld te komen?	☐	☐
9. Heb je wel eens iets gekocht om indruk te maken op anderen?	☐	☐
10. Negeer je je geldproblemen?	☐	☐

Meer dan 3x JA:

Voor een nog gezondere financiële toekomst, zou je contact op kunnen nemen met een budgetcoach van je eigen gemeente.

TIPS!

- www.nvvk.eu/schuld-hulpverlening/schulden
- www.wijzeringeldzaken.nl/
- www.zelfjeschuldenregelen.nl/
- www.nibud.nl
- www.nvvk.eu/schuld-hulpverlening/ledenoverzicht
- www.effectieveschuldhulp.nl

CHECKLIST

In detentie:

- Maak een overzicht van je schuldeisers en probeer ze aan te schrijven! Vraag of de schuld ten tijde van je detentie bevroren kan worden omdat je nu niet in staat bent te betalen.

Bijna vrij:

- Vraag Bureau Buitenland om een overzicht van je schulden bij het CJIB.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

- Vraag hulp aan de gemeente bij je schulden.
- Houd een kasboekje bij van al je inkomsten en uitgaven om nieuwe schulden te voorkomen.

Gezond zijn en blijven

Een buitenlandse detentie brengt stress met zich mee. Je bent op afstand van je familie en vrienden en de detentieomstandigheden laten in sommige landen te wensen over. Een detentie kan dan zijn sporen nalaten, zowel op psychisch als op lichamelijk vlak.

PSYCHISCHE KLACHTEN

Meerdere mensen op een cel, lawaai, intimidatie, angst, verdriet en geen perspectieven. Verhalen die we dagelijks horen. Een gevangenisstraf kan nadelige gevolgen hebben. Ook al denk je, of hoop je, dat al je klachten zullen verdwijnen wanneer je weer in Nederland bent, tal van emoties kunnen je blijven achtervolgen. Wanneer je psychisch uit balans bent, kan een gesprek met een psychoog verlichting bieden. Voor een verwijzing kun je je huisarts raadplegen. Indien je in de Nederlandse gevangenis komt, kun je voor een eerste gesprek terecht bij de medische dienst.

LICHAMELIJKE KLACHTEN

Indien je lichamelijke klachten hebt, ben je in de gevangenis aangewezen op de medische zorg. Veel van jullie zitten in detentie waarbij de gezondheidszorg vaak te wensen overlaat. Helaas is de standaard voor gezondheidszorg in detentie in het buitenland niet hetzelfde als in Nederland. Eenmaal terug kan je weer aanspraak maken op de Nederlandse gezondheidszorg. Voor lichamelijke klachten is je huisarts of de medische dienst in de gevangenis in Nederland je eerste aanspreekpunt.

MIDDELENGEBRUIK

We krijgen in het leven allemaal te maken met tegenslagen. Bij de ene zijn deze erger dan bij de ander. Hoe we hiermee omgaan verschilt ook per persoon. Sommigen willen nare gevoelens wegstoppen. Soms is de gebeurtenis zo heftig dat we er niet voor kunnen vluchten. Je wilt alles wel aangrijpen om deze pijn of problemen te verzachten. Sommigen gebruiken hiervoor drugs en alcohol. Het vluchten in deze middelen blijft echter een tijdelijke oplossing en lost op de lange termijn niets op. Integendeel zelfs, vaak worden de problemen alleen maar groter.

Ben je bang dat je gaat terugvallen in middelengebruik, neem contact op met je huisarts of de plaatselijke verslavingszorg instelling. Of kijk op <https://www.zorgkaartnederland.nl/verslavingszorg> voor een overzicht.

CYNTHIA WAS GEARRESTEERD IN PERU EN KAMPTOEGE MET EEN ALCOHOLPROBLEEM.

"Eenmaal terug in Nederland, wachtte mijn ex-man, zusje en zoon van inmiddels 18 jaar me op. Dit was een zeer emotioneel moment voor mij en mijn familie. IK kon 1 nachtje bij mijn ex-man overnachten, maar omdat ik al jaren kamp met een alcoholprobleem, zaten er met hulp van Bureau Buitenland en de nazorgcoördinator van mijn gemeente dezelfde avond al medewerkers van de verslavingszorg Bouman GGZ, in huis. In eerste instantie schrok ik hiervan, maar ik was er ook blij mee. Het gaat met vallen en opstaan. Soms drink ik dagen niet, maar regelmatig zijn er tegenslagen waardoor ik toch terugval. De enige optie is opstaan, doorgaan en de schouders eronder. Momenteel sta ik op een wachtlijst voor een klinische opname bij de Bouman GGZ en begeleid wonen voor daarna. IK ben een alcoholist en heb psychische hulp nodig om zaken uit het verleden te verwerken."

IK heb me ook lichamelijk laten onderzoeken toen ik terug kwam in Nederland. IK voelde me zwak en ziek en had allerlei lichamelijke klachten. De huisarts heeft me doorverwezen en er is bloed afgenomen, er zijn SOA en Aids testen gedaan. IK heb een volledig lichamelijke check gehad. Gelukkig begin ik me langzaam steeds beter te voelen, ook al ben ik er nog lang niet."

Welke tips heb je voor anderen?

"Het is niet makkelijk! IK heb veel hulp gekregen van de ambassade in Peru, vrijwilligers en Bureau Buitenland, maar het systeem in Nederland is lastig. Er zijn zoveel verschillende instanties die allemaal op hun eigen manier werken. De onderlinge samenwerking zou beter kunnen. Doe je niet wat zij willen dan krijg je ook geen geld. Dus blijf je doorknoken, een andere optie is er niet."

TIPS!

- Wacht niet totdat je terug bent in Nederland met hulp zoeken.
- Vraag je netwerk in Nederland wat ze voor je kunnen betekenen.
- Accepteer alle hulp die je krijgt aangeboden.
- Zet de knop om en overleef!

ZORGVERZEKERING

Je zit in een buitenlandse gevangenis. Dat heeft gevolgen voor je zorgverzekering en de toeslagen die je ontvangt van de Belastingdienst. Waar moet je op letten:

Als je in een buitenlandse gevangenis zit ben je sinds 1-07-2016 niet verplicht om een Nederlandse zorgverzekering te hebben. Justitie in het detentieland is verantwoordelijk voor de noodzakelijke medische zorg. Je contactpersoon kan met een detentieverklaring of contactpersonenbrief van Buitenlandse Zaken bij de zorgverzekeraar aantonen dat je in de gevangenis zit. De zorgverzekeraar zal je verzekering dan opschorten; je betaalt vanaf dat moment geen premie meer.

Als je in een buitenlandse gevangenis zit kun je je Nederlandse zorgverzekering opschorten.

UIT DE GEVANGENIS

Zodra je vrijkomt, ben je weer verplicht een zorgverzekering te hebben. Indien je hiervoor een ontslagbewijs van je detentie moet overleggen, kan dit bewijs opgevraagd worden bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Als je na je detentie gebruik wilt maken van de zorgtoeslag, moet je die (opnieuw) aanvragen bij de Belastingdienst.

CHECKLIST

In detentie:

- Zorg dat je lichamelijk en psychisch fit blijft.
- Vul de vragenlijst over verslaving in die door de regiocoördinator wordt opgestuurd.

Bijna vrij:

- Maak kenbaar bij de regiocoördinator dat je hulp wilt na je detentie.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

- Activeer je zorgverzekering weer.
- Ga naar je huisarts voor een lichamelijke en psychische check-up.
- Zoek en accepteer hulp van een verslavingsinstantie als je problemen hebt met middelen.

Regel de juiste documenten

Wat heb je nodig voor je terugkeer?

Voordat je terugkeert naar Nederland is het belangrijk een aantal zaken te regelen. Voor de terugreis moet je bijvoorbeeld beschikken over de juiste documenten. In dit hoofdstuk nemen we met je door wat je straks geregeld moet hebben.

APPROVED

NOODDOCUMENTEN OF LAISSEZ-PASSER IN HET BUITENLAND

Nederlandse ambassades en consulaten in het buitenland verstrekken nood-documenten of laissez-passers. Als aanvrager verschijn je persoonlijk bij de ambassade of het consulaat zodat je identiteit kan worden vastgesteld.

WANNEER WORDT GEKOZEN VOOR (NOOD) PASPOORT EN WANNEER VOOR EEN LAISSEZ-PASSER?

Als er voldoende tijd is voor afgifte van een "gewoon" paspoort, zal daarvoor worden gekozen. Is er weinig tijd beschikbaar, dan zal moeten worden gekozen voor een noodpaspoort. Moet er met spoed worden gereisd (bijvoorbeeld bij een uitzetting of

overbrenging in het kader van WETS of WOTS*), dan wordt een laissez-passers verstrekt.

WAT KAN JIJ AL DOEN IN DETENTIE VOOR HET AANVRAGEN VAN EEN PASPOORT OF LAISSEZ-PASSER?

Neem contact op met de ambassade in het land waar je gedetineerd zit.

TERUGREIS

Na je detentie ben je zelf verantwoordelijk voor de terugkeer naar Nederland. Dat betekent dat je zelf je vliegticket of treinkaartje moet betalen. Bij WETS, WOTS* of uitzetting gelden andere regels.

Wat heb je nodig om een paspoort aan te vragen?

- Een goed gelijkende kleurenpasfoto die voldoet aan de pasfoto-eisen
- Je oude paspoort en/of identiteitskaart.

DUBBELE NATIONALITEIT? LET OP!

Je zit nog in detentie en je paspoort is verlopen? Ben je Nederlander en bezit je naast de Nederlandse nationaliteit ook nog een andere nationaliteit, dan bestaat de kans dat je, door tien jaar buiten Nederland en de EU te hebben verbleven, automatisch de Nederlandse nationaliteit hebt verloren. Dit kun je voorkomen door tijdens je detentie, maar in ieder geval vóórdat je tien jaar buiten Nederland woont of verblijft, een bewijs van Nederlanderschap of een Nederlands paspoort aan te vragen. Vraag dit daarom tijdig aan bij de ambassade! Door de verkrijging daarvan kun je in beginsel de eerstvolgende tien jaar Nederlander blijven. Laat je dat na, dan is er een grote kans dat je géén nieuw Nederlands paspoort krijgt.

* Lees meer over dit onderwerp op pagina 82.

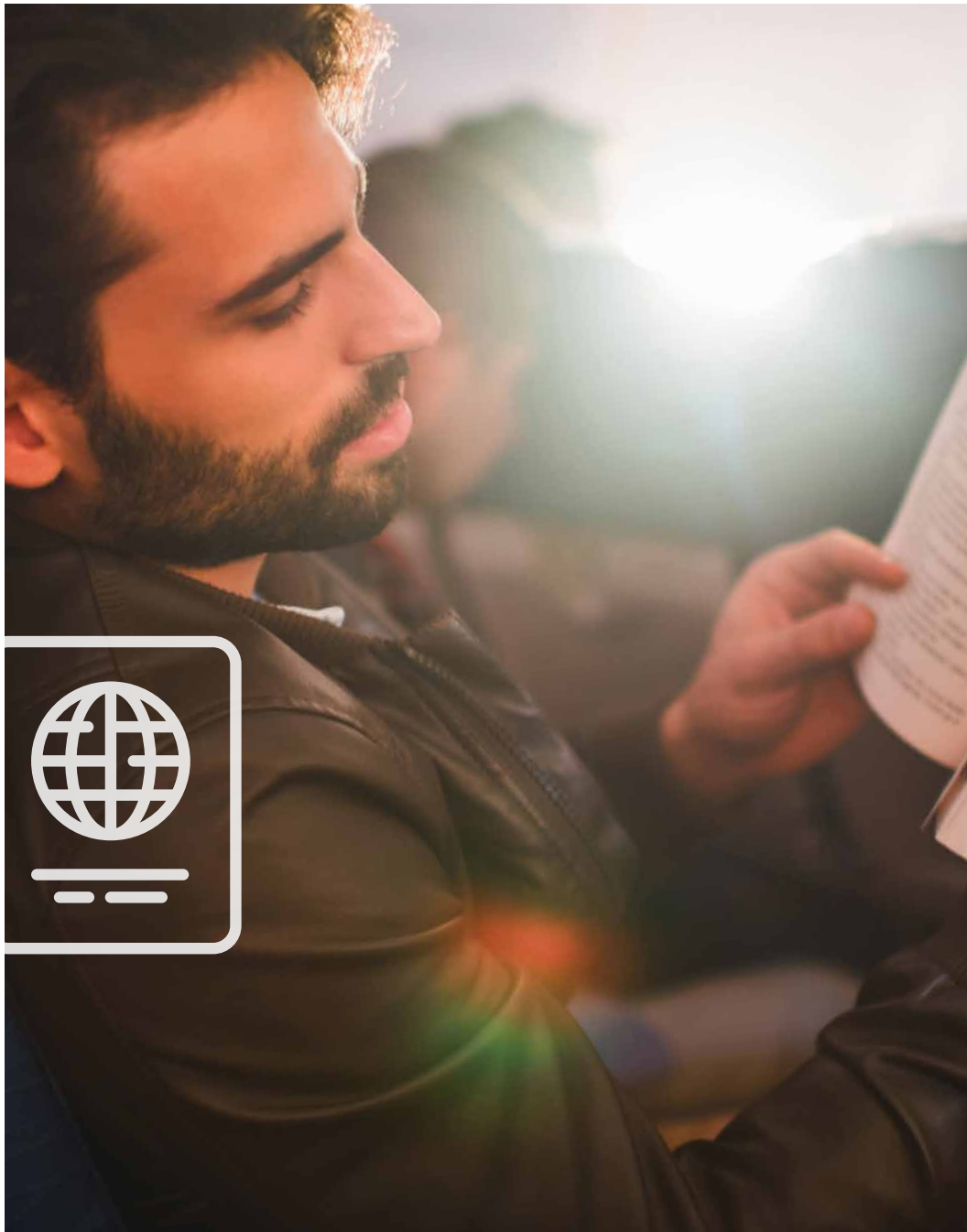
VERBLIJFSVERGUNNING

Je hebt een verblijfsvergunning. Indien deze verloopt tijdens detentie dan kun je pas weer om een verlenging vragen als je terug bent in Nederland. Door de detentie schort dit op maar behoud je het recht om in Nederland te verblijven. Echter na terugkeer zal je bij de verlengingsaanvraag aan moeten tonen dat je in detentie verbleef. Dit zal leiden tot een onderzoek want als je veroordeeld wordt kan dit gevolgen hebben voor je verblijfsvergunning. De verlenging zou dan dus afgewezen kunnen worden.

Ons advies is om hierover contact op te nemen met een advocaat en met de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND). Wij raden je aan om de IND alvast te informeren en hen te vragen welke route je moet volgen, wat je rechten zijn en wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot jouw vergunning. Het adres van de IND is:

IND Verlengingen
Postbus 293
7600 AG ALMELO

CHECKLIST

In detentie:

- Bedenken welke documenten je nodig hebt voor je terugreis. Zijn je documenten nog geldig?
- Benader de ambassade en vraag wat er nodig is om aan geldige reis- en identiteitsdocumenten te komen.

IK ben vrij, wat moet ik doen?

- Ga naar de ambassade om je reis- en identiteitsdocumenten in orde te maken.
- Neem contact op met de IND indien je verblijfsvergunning verlopen is.

Strafoverdracht

Je resterende gevangenisstraf in Nederland uitzitten?

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat mensen na hun gevangenisstraf goed terugkeren in de maatschappij. Dan is de kans kleiner dat ze opnieuw in de fout gaan. Maar als je in het buitenland vastzit, is goed terugkeren in de maatschappij veel moeilijker. Daarom is het mogelijk je gevangenisstraf in Nederland uit te zitten.

WETS
OF
WOTS?

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat mensen na hun gevangenisstraf goed terugkeren in de maatschappij. Dan is de kans kleiner dat ze opnieuw in de fout gaan. Maar als je in het buitenland vastzit, is goed terugkeren in de maatschappij veel moeilijker. Toch zijn er mogelijkheden om tijdens je straf terug te keren naar Nederland. Dat heet strafoverdracht. Er zijn twee wetten voor strafoverdracht: WETS (binnen de Europese Unie) en WOTS (buiten de Europese Unie).

Op www.dji.nl staat een overzicht van landen waarmee een overdracht mogelijk is. Daarnaast staat er voorwaarden genoemd waaraan je moet voldoen om in aanmerking te komen voor een strafoverdracht.

HOE VRAAG JE STRAFOVERDRACHT AAN?

Strafoverdracht aanvragen is in ieder land verschillend geregeld. In de meeste landen vraag je dit bij de gevangenisdirectie aan. Dit kun je zelf, zonder tussenkomst van een advocaat, doen.

IOS

De afdeling Internationale Overdracht Strafvonnissen (IOS) voert de wetten voor strafoverdracht uit. IOS hoort bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) in Den Haag. Heeft u vragen over strafoverdracht? Bel de WOTS en WETS informatielijn: 00 31 88 07 25963 (maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur). Adres: IOS, postbus 30132, 2500 GC Den Haag.

EENMAAL TERUG IN NEDERLAND

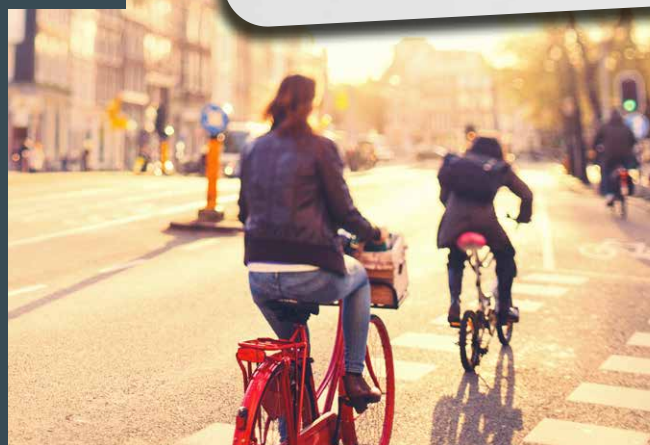
Als de procedure is afgerond, zal je overgebracht worden naar een Nederlandse gevangenis om je resterende straf uit te zitten. Voor de nazorg kun je je dan wenden tot de casemanagers van de Penitentiaire Inrichting waar je verblijft. Zij zullen dan, in overleg met jou een plan van aanpak maken, waar je in detentie al mee kan starten.

CHECKLIST

In detentie:

- Vraag informatie over de WETS of WOTS procedure bij Bureau Buitenland of het IOS.

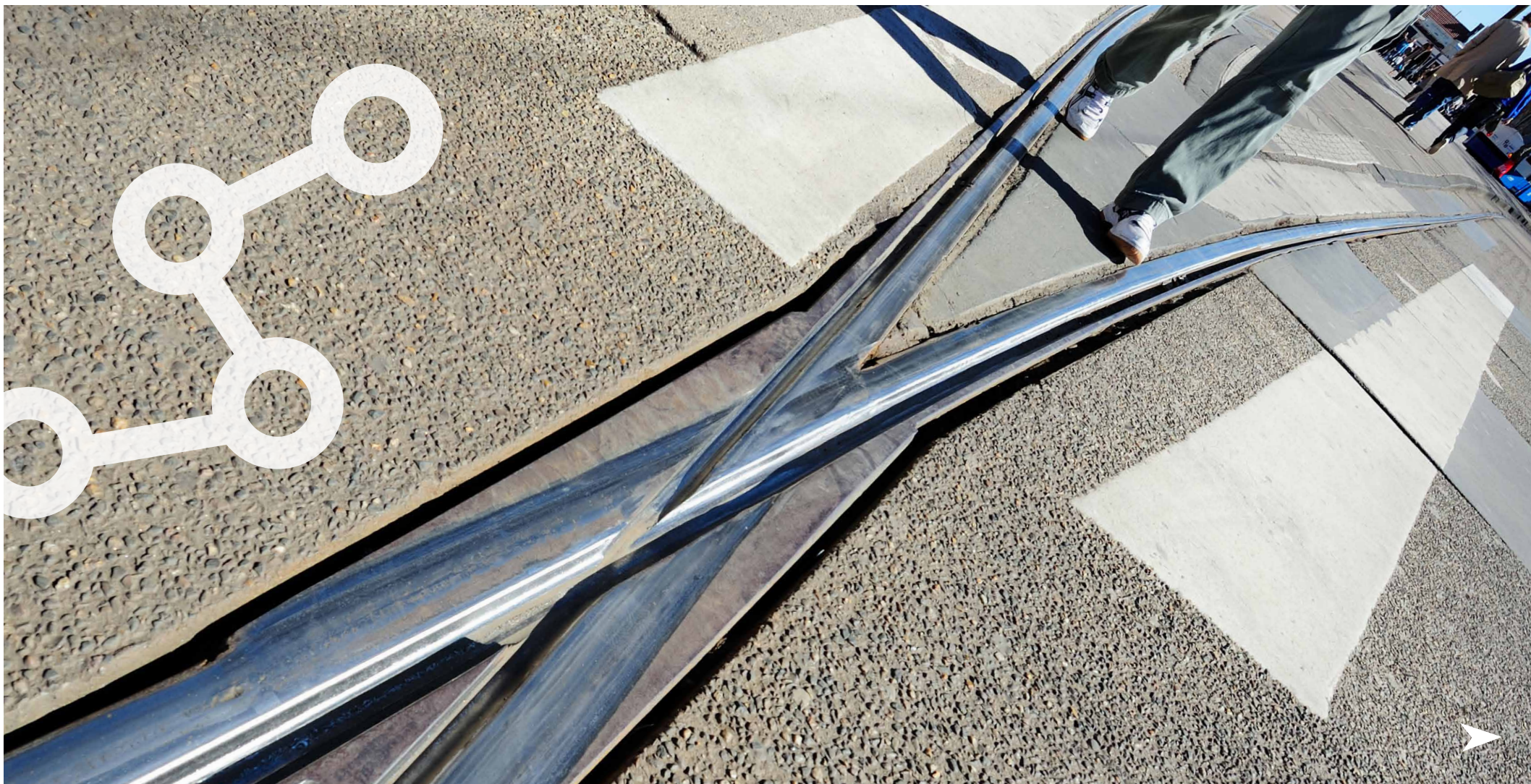

Strafoverdracht aanvragen is in ieder land verschillend geregeld.

Nazorg

Binnen een gemeente?

Je zit in de fase waarin je kunt gaan nadenken over je terugkeer naar Nederland. Mogelijk heb je van Bureau Buitenland of de vrijwilliger de term nazorg al eens gehoord. Maar wat houdt nazorg precies in?

Nazorg is een begrip dat Bureau Buitenland en gemeenten gebruiken als we spreken over terugkeren en resocialiseren binnen de gemeente waar je als laatst woonde of ingeschreven stond.

Elke gemeente in Nederland moet beschikken over een nazorgcoördinator die zich inzet voor ex-gedetineerden die terugkeren binnen de gemeente. De nazorgcoördinator is de schakel tussen jou en het gemeentelijke netwerk van bijvoorbeeld sociale dienst, UWV-werkbedrijf, schuldhulpverlening en maatschappelijk werk.

MELD JE OP TIJD AAN!

Om in aanmerking te komen voor nazorg moet je het aanmeldingsformulier achterin dit boek invullen en terugsturen naar Bureau Buitenland. Zodra we weten wanneer je uit detentie komt, kunnen we je aanmelden voor nazorg. We melden je aan bij de gemeente waar je voor detentie het laatst gewoond hebt. De regiocoördinator van Bureau Buitenland

legt jouw hulpvragen alvast neer bij de nazorgcoördinator van de gemeente. Neem binnen een week na terugkeer contact op met de nazorgcoördinator.

WAT KUN JE VERWACHTEN VAN DE NAZORGCOÖRDINATOR?

De nazorgcoördinator van de gemeente heeft een wegwijsfunctie binnen het gemeentelijke netwerk. Dit betekent dat hij/zij niet actief de zaken vóór jou gaat regelen maar je zal doorverwijzen naar de voor jou relevante instanties.

De nazorgcoördinator richt zich op de volgende zaken:

1. Inkomen en werk- en dagbesteding
2. Schulden
3. Wonen en Huisvesting
4. Legitimatie en Identificatiepapieren
5. Zorg (psychisch/lichamelijk/verslaving)

Het feit dat je in een buitenlandse gevangenis hebt gezeten, betekent niet dat je voorrang krijgt op voorzieningen. Eenmaal terug in Nederland doorloop je dezelfde procedures als iedere andere burger die gebruik wil maken van de sociale voorzieningen!

HET IS BELANGRIJK DAT JE DE DATUM DAT JE (MOGELIJK) VRIJKOMT OP TIJD AAN ONS DOORGEEFT.

BEN JE NOG NIET AANGEMELD BIJ DE NAZORG EN KOM JE TOCH AL VRIJ?

Kom je eerder dan verwacht vrij? Dan kan het zijn dat wij je nog niet hebben aangemeld bij je gemeente. Neem dan contact op met Bureau Buitenland of de nazorgcoördinator van je eigen gemeente.

Bert zat gedetineerd in de Dominicaanse Republiek en was niet aangemeld bij de nazorg.

"Toen ik eenmaal terug in Nederland was ben ik naar Eindhoven gegaan, maar er was niks geregeld voor me! IK dacht dat er veel zaken voor me geregeld zouden zijn, maar ik kwam er snel achter dat je zelf verantwoordelijk bent voor het regelen van deze zaken. IK zocht weer contact met Bureau Buitenland en die brachten me weer in contact met de nazorgcoördinator van de gemeente Eindhoven. IK werd begeleid in het zoeken naar een woning, er werd samen met mij gekeken naar mijn schulden en er werden afbetalingsregelingen getroffen. Ook kreeg ik een werkcoach toegewezen via de gemeente!"

CHECKLIST

Terug in Nederland

- Onderdak geregeld
- Een inschrijfadres geregeld
- Bankrekening geregeld
- IK weet mijn BSN nummer
- Een identiteitsdocument
aangevraagd
- Ingeschreven bij www.werk.nl
voor een uitkering, of bellen
met de gemeente
- Zorgverzekering geregeld

Tot slot

Een brief aan jezelf

Dit hoofdstuk is bedoeld voor jezelf! Door het lezen van dit boek heb je hopelijk meer inzicht gekregen over hoe je jouw terugkeer naar Nederland zo goed mogelijk kunt laten verlopen. Ook begrijp je beter waardoor je in de problemen bent gekomen en hoe je hier in de toekomst anders mee om kunt gaan.

Stel je voor dat je een brief schrijft aan jezelf, die je over 10 jaar leest. Hoe zou je willen dat je leven er dan uitziet? Welke keuzes heb je gemaakt? Wie heb je om je heen? Welke doelen heb je dan bereikt? Hoe heb je jouw terugkeer naar Nederland succesvol gemaakt?

WAAROVER TE SCHRIJVEN?

Je mag alles opschrijven wat je maar wilt. Het maakt niet uit of doelen/wensen wel of niet realistisch en haalbaar zijn. Laat je fantasie de vrije loop en probeer de

adviezen en tips uit dit boek mee te nemen. Mocht je het toch lastig vinden, bekijk dan de voorbeeldvragen hiernaast om je op weg te helpen.

TOT SLOT

Als je wilt, kun je de brief aan het thuisfront laten lezen bij terugkomst in Nederland. Zo deel je met hen je toekomstplannen en hoe jij jezelf ziet. Je kunt daarna de brief in een envelop doen en dichtplakken. Schrijf je naam erop en de datum waarop je hem mag openen.

- Wat wil je tegen je toekomstige zelf zeggen?
- Hoe wil je zijn over 10 jaar?
- Wat wil je nog bereiken de komende tijd?
- Wat wil je het liefst veranderen?
- Welke mensen wil je om je heen hebben?
- Waar ben je trots op?
- Wat vind je moeilijk?
- Wat zou je het liefst willen?
- Welke dromen zijn uitgekomen?
- Welke tips of adviezen heb je voor jezelf?

'Hoe wil je dat je leven er over 10 jaar uitziet?'

RETURN is een uitgave van Reclassering Nederland, Bureau Buitenland om in het buitenland gedetineerde Nederlanders te helpen bij de voorbereiding op hun terugkeer naar Nederland.

REDACTIE EN TEKST

Bureau Buitenland:

Elianne Kok, Melinda Lewis, Michelle Pape, Grainne Tumpane

Afdeling Media & Communicatie:

Peter van den Hoogen

EINDREDACTIE EN VORMGEVING

Brüt Communicatie

FOTO'S EN ILLUSTRATIES

Istock

Brüt Communicatie

DRUK

Moduliprint

BEGELEIDING

Afdeling Media & Communicatie

Peter van den Hoogen

DISCLAIMER

Bij de samenstelling van deze uitgave is getracht de gegevens goed en toegankelijk te presenteren. Eventuele fouten kunnen niet leiden tot enige aansprakelijkheid van Reclassering Nederland.

Utrecht, september 2016

Straks
terug
naar
Nederland;
regel
't nu!

